

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประยุกต์ใช้และตรวจสอบผลการประยุกต์ใช้ทฤษฎี
อรรถประโยชน์พหุลักษณะ (เทคนิคเอ็มเอชที) ในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการอาหาร
กลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือก
รูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

ตอนที่ 2 การกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์อรรถประโยชน์และจัดลำดับความสำคัญของโครงการอาหาร
กลางวัน

ตอนที่ 4 การตรวจสอบผลการประยุกต์ใช้เทคนิคเอ็มเอชที (MAUT)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือก
รูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

ในการสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบ
โครงการอาหารกลางวันจากผู้บริหารและครูในโรงเรียน ปรากฏผลที่จะนำเสนอแยกเป็น 4 ส่วน
ได้แก่ 1) สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) สภาพทั่วไปและการดำเนินงานโครงการอาหาร
กลางวัน 3) ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบโครงการอาหารกลางวันที่จะเป็น 4) ความคิดเห็น
เกี่ยวกับคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน รายละเอียดของแต่ละส่วนมี
ดังนี้

1.1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียนและครู ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบ
สอบถาม มีรายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามการสำรวจข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการกำหนด
คุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

รายละเอียด	ผู้บริหาร (n = 17)		ครู (n = 127)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ประสบการณ์การรับราชการ				
ต่ำกว่า 6 ปี	-	-	22	17.33
6 - 10 ปี	-	-	14	11.02
11 - 15 ปี	1	5.88	30	23.62
16 - 20 ปี	4	23.52	46	36.22
21 - 25 ปี	3	17.65	10	7.87
26 ปีขึ้นไป	9	52.94	5	3.95
2. ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร				
ต่ำกว่า 6 ปี	3	17.65	-	-
6 - 10 ปี	3	17.65	-	-
11 - 15 ปี	2	11.76	-	-
16 - 20 ปี	4	23.53	-	-
21 - 25 ปี	2	11.76	-	-
26 ปีขึ้นไป	3	17.66	-	-
3. ประสบการณ์การเป็นกรรมการรับผิดชอบ โครงการอาหารกลางวัน				
เคย	17	100.00	81	63.80
ไม่เคย	-	-	46	36.20
4. ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมทางด้านอาหารและ โภชนาการ				
เคย	10	58.82	32	25.20
ไม่เคย	7	41.18	95	74.80
5. ประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัด โครงการอาหารกลางวัน				
เคย	12	70.59	16	12.60
ไม่เคย	5	29.41	111	87.40

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารและครูซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประสบการณ์การรับราชการ พบว่าผู้บริหารโดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการรับราชการอยู่ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 26 ปีขึ้นไป (คิดเป็นร้อยละ 62.94) ส่วนครูนั้นโดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการรับราชการอยู่ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 16-20 ปี (คิดเป็นร้อยละ 38.22)

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร พบว่า ผู้บริหารโดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการบริหารงานโรงเรียนอยู่ในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ 16 - 20 ปี (คิดเป็นร้อยละ 23.53)

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประสบการณ์การเป็นกรรมการรับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน พบว่าผู้บริหารทั้ง 17 คน (คิดเป็นร้อยละ 100) เคยเป็นกรรมการรับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน ส่วนครูนั้นโดยส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์การเป็นกรรมการรับผิดชอบโครงการอาหารกลางวัน (คิดเป็นร้อยละ 63.80)

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้ารับการอบรมทางด้านอาหารและโภชนาการ พบว่าผู้บริหารโดยส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรม (คิดเป็นร้อยละ 68.82) แต่ครูเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่เคยเข้ารับการอบรม (คิดเป็นร้อยละ 25.20)

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน พบว่าผู้บริหารโดยส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรม (คิดเป็นร้อยละ 70.59) แต่ครูเป็นส่วนน้อยเท่านั้นที่เคยเข้ารับการอบรม (คิดเป็นร้อยละ 12.60)

1.2. สภาพทั่วไปและการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเนินสง่า

ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปและการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 17 คน จาก 17 โรงเรียน เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน มีรายละเอียดดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 สภาพทั่วไปและการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเนินสง่า

รายละเอียด	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	(n=5)	(%)	(n=5)	(%)	(n=7)	(%)	(n=17)	(%)
1. ประเภทของโรงเรียน								
ขยายโอกาสทางการศึกษา	1	(20.0)	2	(40.0)	-		3	(17.65)
ไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา	4	(80.0)	3	(60.0)	7	(100.0)	14	(82.35)
2. จำนวนครูในโรงเรียนตามเกณฑ์ ส.ป.ช.								
น้อยกว่าเกณฑ์	4	(80.0)	3	(60.0)	6	(85.7)	13	(76.47)
อยู่ในเกณฑ์	-		2	(40.0)	1	(14.3)	3	(17.64)
มากกว่าเกณฑ์	1	(20.0)	-		-		1	(5.88)
3. แหล่งงบประมาณของโครงการอาหารกลางวัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
งบประมาณจาก ส.ป.ช.	5	(100.0)	5	(100.0)	7	(100.0)	17	(100.00)
งบประมาณที่พัฒนาชนบทจาก ส.ส.	5	(100.0)	5	(100.0)	7	(100.0)	17	(100.00)
เงินช่วยเหลือจากมูลนิธิ	-		1	(20.0)	-		1	(5.88)
เงินบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา	5	(100.0)	2	(40.0)	3	(42.9)	10	(58.82)
โรงเรียนจัดหาเอง	1	(20.0)	1	(20.0)	1	(14.3)	3	(17.65)
อื่น ๆ	-		-		1	(14.3)	1	(5.88)
4. งบประมาณโครงการอาหารกลางวันต่อปีการศึกษา								
เพียงพอ	-		1	(20.0)	3	(42.9)	4	(23.62)
ไม่เพียงพอ	5	(100.0)	4	(80.0)	4	(57.1)	13	(76.47)
5. อุปกรณ์ที่จำเป็นในการประกอบอาหาร								
เพียงพอ	-		2	(40.0)	5	(71.4)	7	(41.18)
ไม่เพียงพอ	5	(100.0)	3	(60.0)	2	(28.6)	10	(58.82)
6. ภาระที่ใช้ใส่บริการอาหาร								
เพียงพอ	-		1	(20.0)	4	(57.1)	5	(29.41)
ไม่เพียงพอ	5	(100.0)	4	(80.0)	3	(42.9)	12	(70.59)

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายละเอียด	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	(n=5)	(%)	(n=5)	(%)	(n=7)	(%)	(n=17)	(%)
7. แหล่งน้ำดื่มมาใช้								
เพียงพอ	1	(20.0)	4	(80.0)	5	(71.4)	10	(58.82)
ไม่เพียงพอ	4	(80.0)	1	(20.0)	2	(28.6)	7	(41.18)
8. โรงครัวสำหรับประกอบอาหาร								
มี	3	(60.0)	2	(40.0)	3	(42.9)	8	(47.06)
ไม่มี	2	(40.0)	3	(60.0)	4	(57.1)	9	(52.94)
9. อาคารเอนกประสงค์สำหรับให้นักเรียน รับประทานอาหารร่วมกัน								
มี	3	(60.0)	3	(60.0)	4	(57.1)	10	(58.82)
ไม่มี	2	(40.0)	2	(40.0)	3	(42.9)	7	(41.18)
10. อาหารสดแห้งที่นำมาประกอบอาหาร กลางวัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)								
ผลผลิตการเกษตรของทางโรงเรียน	2	(40.0)	3	(60.0)	3	(42.9)	8	(50.00)
ซื้อที่ตลาดหรือแหล่งซื้อขายในชุมชน	5	(100.0)	5	(100.0)	7	(100.0)	17	(100.00)
จากการบริจาค	1	(100.0)	2	(40.0)	2	(28.6)	5	(29.41)
11. รูปแบบการจัดโครงการอาหารกลางวันใน ปัจจุบัน								
แบบครัวกลาง	-		-		-		-	
แบบโรงเรียนจัดบริการเอง	2	(40.0)	2	(40.0)	1	(14.3)	5	(29.41)
แบบจัดจ้างผู้ประกอบอาหารฯ	1	(20.0)	1	(20.0)	-		2	(11.76)
แบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย	1	(20.0)	1	(20.0)	-		2	(11.76)
แบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน	1	(20.0)	1	(20.0)	6	(85.7)	8	(50.00)

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า โดยภาพรวมโรงเรียนส่วนใหญ่ในสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอเนินสง่าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก (จำนวน 7 โรงเรียน จากจำนวนทั้งหมด
17 โรงเรียน) เป็นโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา (จำนวน 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ
82.35) จำนวนครูในโรงเรียนน้อยกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
กำหนด กำหนด (จำนวน 13 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.47) ได้รับงบประมาณจากสำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และงบประมาณพัฒนาชนบทจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100)

โดยภาพรวมโรงเรียนส่วนใหญ่มีงบประมาณการจัดโครงการอาหารกลางวันต่อปีการศึกษาไม่เพียงพอ (จำนวน 13 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.46) มีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการประกอบอาหารไม่เพียงพอ (จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.82) มีภาชนะใส่บริการอาหารไม่เพียงพอ (จำนวน 12 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 70.59) มีแหล่งน้ำดื่ม-น้ำใช้เพียงพอ (จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.82) ไม่มีโรงครัวประกอบอาหาร (จำนวน 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.94) มีอาคารเอนกประสงค์ (จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.82) ได้อาหารสด-แห้งจากการซื้อที่ตลาดหรือแหล่งซื้อขายในชุมชน (จำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 100) ซึ่งถ้าพิจารณาแยกตามขนาดของโรงเรียนจะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ของโรงเรียนขนาดเล็กมีอุปกรณ์ที่จำเป็นในการประกอบอาหารเพียงพอ (จำนวน 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 71.4) มีภาชนะที่ใช้ใส่บริการอาหารเพียงพอ (จำนวน 4 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 57.1) ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่มีแหล่งน้ำดื่ม-น้ำใช้ไม่เพียงพอ (จำนวน 4 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.0) มีโรงครัว (จำนวน 3 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 60)

สำหรับรูปแบบการจัดโครงการอาหารกลางวันในปัจจุบัน พบว่าโดยภาพรวมโรงเรียนส่วนใหญ่จัดโครงการอาหารกลางวันแบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน (จำนวน 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 50) ซึ่งถ้าแยกพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนจะเห็นได้ว่า โรงเรียนขนาดกลางส่วนใหญ่ (จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40) และโรงเรียนขนาดใหญ่ส่วนใหญ่ (จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 40) จัดโครงการอาหารกลางวันแบบโรงเรียนจัดบริการเอง

1.3. รูปแบบโครงการอาหารกลางวันที่เหมาะสมควรจัดในโรงเรียน

รูปแบบโครงการอาหารกลางวันที่เหมาะสมจะจัดในโรงเรียน แยกวิเคราะห์ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มของผู้บริหารโรงเรียนและกลุ่มของครู โดยในแต่ละกลุ่มแยกออกเป็น 3 กลุ่มย่อยตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก รายละเอียดแสดงไว้ในตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นต่อรูปแบบการจัดหาอาหารกลางวันที่เป็นควรจัดในโรงเรียนจำแนกตามกลุ่มผู้บริหารและครู

รูปแบบโครงการอาหารกลางวัน	ผู้บริหาร (n = 17)										ครู (n = 127)									
	(n = 5)		(n = 5)		(n = 7)		(n = 74)		(n = 34)		(n = 19)									
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ								
แบบครัวกลาง	-	-	-	-	-	-	6	8.11	9	26.47	1	5.26								
แบบโรงเรียนจัดบริการเอง	2	40.00	2	40.00	1	14.29	7	9.46	10	29.41	4	21.05								
แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบการ	1	20.00	2	40.00	1	14.29	24	32.43	7	20.59	3	15.79								
แบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย	1	20.00	1	20.00	-	-	26	35.14	2	5.88	1	5.26								
แบบให้พนักงานนำอาหารมาจากบ้าน	1	20.00	-	-	5	71.43	11	14.86	6	17.65	10	52.63								
รวม	5	100.00	5	100.00	7	100.00	74	100.00	34	100.00	19	100.00								

จากตารางที่ 16 พบว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่ผู้บริหารส่วนใหญ่ (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50) มีความเห็นว่าโรงเรียนควรจัดโครงการอาหารกลางวันแบบโรงเรียนจัดบริการเอง ในขณะที่ครูโดยส่วนใหญ่ (จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 35.14) มีความเห็นว่าโรงเรียนควรจัดโครงการอาหารกลางวันแบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย ส่วนในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กพบว่าผู้บริหารและครูส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกัน โดยที่ผู้บริหาร (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40) และครู (จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 29.41) ในโรงเรียนขนาดกลางมีความเห็นว่าโรงเรียนควรจัดโครงการอาหารกลางวันแบบโรงเรียนจัดบริการเอง ในขณะที่ผู้บริหาร (จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43) และครู (จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63) ในโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นว่าโรงเรียนควรจัดโครงการอาหารกลางวันแบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน

1.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันเป็นการนำเสนอระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างตามค่าเฉลี่ย ได้แก่ กลุ่มของผู้บริหาร และกลุ่มครู รายละเอียดของการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางที่ 17

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันมีค่าระหว่าง 1.94 ถึง 3.31 โดยส่วนใหญ่มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ “สร้างความสามัคคีของคณะครูในโรงเรียน” รองลงมาได้แก่ “การส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน” “การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนยากจน” และ “คุณค่าทางโภชนาการของอาหาร” เป็นต้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.31, 3.25, 3.25 และ 3.19 ตามลำดับ

ในความคิดเห็นของครู พบว่าคะแนนเฉลี่ยความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันมีค่าระหว่าง 1.90 ถึง 3.13 โดยส่วนใหญ่มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลาง คุณลักษณะที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดคือ “ความสะอาดของอาหาร” รองลงมาได้แก่ “คุณค่าทางโภชนาการของอาหาร” “การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนยากจน” และ “การสร้างนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารให้กับนักเรียน” เป็นต้น โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.13, 3.08, 3.00 และ 2.98 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความสอดคล้องกันในลำดับความสำคัญ 10 ลำดับแรก พบว่าคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันที่มีความสอดคล้องกันใน 10 ลำดับแรกตามความ

คิดเห็นของผู้บริหารและครูมีจำนวน 10 ประเด็น ได้แก่ 1) สร้างความสามัคคีของคณะครู
 ในโรงเรียน 2) การส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน 3) การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนยากจน
 4) คุณค่าทางโภชนาการของอาหาร 5) การมีกमारยาทในการรับประทานอาหารให้กับนักเรียน
 6) การเรียนรู้จากกาปฏิบัติจริงของนักเรียน 7) ความสะอาดของอาหาร 8) การควบคุมไม่ให้
 นักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียน 9) ครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับความรู้ และ 10) การ
 สร้างนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหารให้กับนักเรียน ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ ปรากฏดังตารางที่ 17

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ระดับความสำคัญของคุณลักษณะที่ควรใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารและครู

คุณลักษณะ	ผู้บริหาร (n = 17)			ครู (n = 127)				
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่	\bar{X}	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
สร้างความสะดวกดีของคุณในโรงเรียน	3.31	.60	ปานกลาง	1	2.85	.88	ปานกลาง	6
การส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียน	3.25	.68	ปานกลาง	2	2.96	.79	ปานกลาง	5
การให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนยากจน	3.25	.78	ปานกลาง	3	3.00	.90	ปานกลาง	3
คุณค่าทางโภชนาการของอาหาร	3.19	.66	ปานกลาง	4	3.06	.79	ปานกลาง	2
การมีโภชนาการในการรับประทานอาหารให้กับนักเรียน	3.19	.83	ปานกลาง	5	2.89	.88	ปานกลาง	8
การเรียนรู้จากกรปฏิบัติจริงของนักเรียน	3.13	.92	ปานกลาง	6	2.83	.90	ปานกลาง	10
ความสะดวกของอาหาร	3.13	.62	ปานกลาง	7	3.13	.81	ปานกลาง	1
การควบคุมไม่ให้มีนักเรียนออกนอกบริเวณโรงเรียน	3.13	.81	ปานกลาง	8	2.90	.96	ปานกลาง	7
ครู นักเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับความรู้	3.06	.77	ปานกลาง	9	2.86	.80	ปานกลาง	9
การส่งเสริมที่ดีในการรับประทานอาหารให้กับนักเรียน	3.06	.77	ปานกลาง	10	2.98	.90	ปานกลาง	4
การส่งเสริมการรับประทานอาหารแบบบูรณาการ	3.00	.73	ปานกลาง	11	2.82	.82	ปานกลาง	11
สร้างความสนใจของผู้เรียน	2.94	.68	ปานกลาง	12	2.66	.82	ปานกลาง	16
การประหยัดรายจ่ายของผู้ปกครอง นักเรียน และครู	2.94	.77	ปานกลาง	13	2.72	.90	ปานกลาง	12
การเป็นแบบอย่างด้านโภชนาการที่ดีแก่ชุมชน	2.88	.50	ปานกลาง	14	2.68	.93	ปานกลาง	15
การแก้ไขปัญหาการขาดเรียนของนักเรียน	2.88	.89	ปานกลาง	15	2.70	.91	ปานกลาง	14
ความสะดวกในการรับประทานอาหารของนักเรียน	2.75	.78	ปานกลาง	16	2.65	.86	ปานกลาง	18
การมีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมอื่นในโรงเรียน	2.73	.59	ปานกลาง	17	2.65	.93	ปานกลาง	17
ปริมาณอาหารที่เพียงพอต่อความต้องการของร่างกายนักเรียน	2.56	.96	ปานกลาง	18	2.72	.92	ปานกลาง	13
รสชาติของอาหาร	2.50	.63	ปานกลาง	19	2.64	.70	ปานกลาง	19
ความหลากหลายของรายการอาหาร	2.27	.70	น้อย	20	2.41	.86	น้อย	20
รสชาติของอาหาร	2.13	1.30	น้อย	21	2.18	1.17	น้อย	21
รายได้หรือผลตอบแทนที่โรงเรียนได้รับ	1.94	1.12	น้อย	22	1.90	1.06	น้อย	22

ตอนที่ 2 การกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

การกำหนดคุณลักษณะของโครงการอาหารกลางวันจากการระดมความคิดโดยใช้กลุ่มสมมติใช้เวลาดำเนินการ 4 ชั่วโมง ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) สภาพทั่วไปของผู้เข้าร่วมกลุ่มสมมติ 2) คุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน มีรายละเอียดในแต่ละส่วนดังนี้

2.1 สภาพทั่วไปของผู้เข้าร่วมกลุ่มสมมติ

การจัดกลุ่มสมมติในการกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันมีผู้เข้าร่วมกลุ่ม จำนวน 12 คน ซึ่งปัจจุบันเป็นครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวันของแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเนินสง่า สรุปสภาพทั่วไปดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 สภาพทั่วไปของผู้เข้าร่วมกลุ่มสมมติในการกำหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

ข้อมูลโดยทั่วไป	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	(n=4)	(%)	(n=4)	(%)	(n=4)	(%)	(n=12)	(%)
1. เพศ								
ชาย	-		1	(25)	2	(50)	3	(25.0)
หญิง	4	(100)	3	(75)	2	(50)	9	(75.0)
2. อายุ								
38 - 40 ปี	3	(75)	3	(75)	3	(75)	9	(75.0)
41 - 45 ปี	1	(25)	-		1	(25)	2	(16.7)
46 - 50 ปี	-		1	(25)	-		1	(8.3)
3. อายุราชการ								
11 - 15 ปี	2	(50)	1	(25)	-		3	(25.0)
16 - 20 ปี	1	(25)	2	(50)	3	(75)	6	(50.0)
21 - 25 ปี	1	(25)	-		1	(25)	2	(16.7)
26 ปีขึ้นไป	-		1	(25)	-		1	(8.3)

ตารางที่ 18 (ต่อ)

ข้อมูลโดยทั่วไป	โรงเรียน ขนาดใหญ่		โรงเรียน ขนาดกลาง		โรงเรียน ขนาดเล็ก		รวม	
	(n=4)	(%)	(n=4)	(%)	(n=4)	(%)	(n=12)	(%)
	4. ประสบการณ์รับผิดชอบงานโครงการ อาหารกลางวัน							
ต่ำกว่า 3 ปี	1	(25)	3	(75)	1	(25)	5	(41.7)
3 - 5 ปี	-		1	(25)	3	(75)	4	(33.3)
6 - 8 ปี	2	(50)	-		-		2	(16.7)
9 - 11 ปี	1	(25)	-		-		1	(8.3)
5. วุฒิทางการศึกษาสูงสุด								
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	(25)	2	(50)	-		3	(25.0)
ปริญญาตรี	3	(75)	2	(50)	4	(100)	9	(75.0)
6. ประสบการณ์เข้ารับอบรมการจัด โครงการอาหารกลางวัน								
เคย	4	(100)	4	(100)	4	(100)	12	(100.0)
ไม่เคย	-		-		-		-	-

จากตารางที่ 18 ผู้เข้าร่วมกลุ่มสมมติในกาหนดคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75) มากกว่าเพศชาย (จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25) เมื่อพิจารณาอายุพบว่าส่วนมากมีอายุระหว่าง 36 - 40 ปี (จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75) รองลงมา คือ 41 - 45 ปี (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7) และมีอายุระหว่าง 46 - 50 ปี จำนวน 1 คน (คิดเป็นร้อยละ 8.3)

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับอายุราชการ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุราชการอยู่ระหว่าง 16 - 20 ปี (จำนวน 6 คนคิดเป็นร้อยละ 50) รองลงมาคือ 11 - 15 ปี (จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25) , 21 - 25 ปี (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7) และ 26 ปีขึ้นไป (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3) สำหรับประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน พบว่าผู้เข้าร่วมกลุ่มสมมติส่วนมากมีประสบการณ์ในการจัดโครงการอาหารกลางวัน เป็นเวลาดำกว่า 3 ปี (จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.7) รองลงมา คือ 3 - 5 ปี (จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3), 6 - 8 ปี (จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.7) และมีประสบการณ์มากที่สุดเป็นเวลา 9 - 11 ปี (จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3)

เมื่อพิจารณาเกี่ยวกับวุฒิทางการศึกษาสูงสุดพบว่า ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี (จำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 75) มีจำนวน 3 คน ที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่า (คิดเป็นร้อยละ 25) สำหรับประสบการณ์ด้านการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดโครงการอาหารกลางวัน ปรากฏว่าผู้เข้าร่วมกำหนดคุณลักษณะทุกคนเคยผ่านการอบรมมาแล้ว

2.2 คุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

คุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันของผู้เข้าร่วมกลุ่มสมมตินี้ได้เสนอโดยการไล่เรียงความคิด (round robin) มี 18 ประเด็น ตามลำดับดังนี้

- 1) ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนอาหาร
 - 2) นักเรียนได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่
 - 3) นักเรียนนำความรู้ทางโภชนาการไปใช้ในชีวิตรประจำวัน
 - 4) สร้างสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร
 - 5) ลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง
 - 6) นักเรียนมีความสามารถในการวางแผนงานและปฏิบัติตามแผนงาน
 - 7) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
 - 8) ส่งเสริมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ
 - 9) สร้างทุนหมุนเวียนในการจัดทำโครงการอาหารกลางวัน
 - 10) สร้างจิตพิสัยในการทำงานให้กับนักเรียน
 - 11) นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
 - 12) เสริมรายได้ให้กับชุมชน
 - 13) ลดจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ
 - 14) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น
 - 15) สนับสนุนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียน
 - 16) การใช้งบประมาณของทางโรงเรียนอย่างคุ้มค่า
 - 17) สร้างความเสมอภาคในการรับประทานอาหารให้กับนักเรียน
 - 18) ลดอุบัติเหตุจากการไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้านของนักเรียน
- เมื่อผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ระดับความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันในการสำรวจขั้นต้น จากตอนที่ 1.4 ซึ่งมีทั้งหมด 22 รายการ เสนอต่อ

ผู้เข้าร่วมกลุ่มได้ร่วมกันพิจารณาว่ามีคุณลักษณะในประเด็นใดบ้างที่ควรเสนอต่อกลุ่มอื่น ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมกลุ่มได้เสนอคุณลักษณะ เพิ่มเติมอีก 4 ประเด็น ได้แก่

- 1) ความหลากหลายของรายการอาหาร
- 2) ราคาของอาหาร
- 3) ชุมชนได้แบบอย่างที่ดีทางโภชนาการ
- 4) รสชาติของอาหาร

หลังจากที่ผู้เข้าร่วมกลุ่มได้เสนอคุณลักษณะในประเด็นต่าง ๆ จนหมดทุกประเด็นแล้ว จึงเป็นการอภิปรายร่วมกันของผู้เข้าร่วมกลุ่มเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะ และกำหนดคุณลักษณะหลักขึ้นมาเพื่อจัดแยกคุณลักษณะในประเด็นต่าง ๆ เข้าตามกลุ่มของคุณลักษณะหลัก ซึ่งคุณลักษณะในประเด็นต่าง ๆ ที่จัดแยกตามกลุ่มของคุณลักษณะหลักแล้วจะเรียกว่าคุณลักษณะรอง จากนั้นจึงเป็นการตัดสินความสำคัญของคุณลักษณะ ซึ่งการตัดสินว่าคุณลักษณะใดมีความสำคัญนั้นใช้เกณฑ์การตัดสินจากเสียงข้างมากของผู้เข้าร่วมกลุ่ม จำนวน 9 คน (คิดเป็นร้อยละ 75 ของผู้เข้าร่วมกลุ่มทั้งหมด) เห็นว่าคุณลักษณะในประเด็นนั้นมีความสำคัญ การกำหนดประเด็นหลัก การจัดกลุ่มคุณลักษณะ และการตัดสินความสำคัญของคุณลักษณะ ปรากฏดังตารางที่ 19

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 คุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน ที่ผู้เข้าร่วมกลุ่มเสนอ แยกตามคุณลักษณะหลัก ค่าความถี่และร้อยละของผู้ที่เห็นว่าสำคัญ

คุณลักษณะหลัก/คุณลักษณะรอง	ความถี่ของผู้ที่ คิดเป็น เห็นว่าสำคัญ ร้อยละ	
ด้านการศึกษา		
* นักเรียนนำความรู้ทางโภชนาการไปใช้ในชีวิตประจำวัน	12	100
* สร้างนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร	12	100
* นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	11	92
* สร้างจิตพิสัยในการทำงานให้กับนักเรียน	10	83
* ส่งเสริมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ	9	75
นักเรียนมีความสามารถในการวางแผนงานและปฏิบัติตามแผนงาน	3	25
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น	7	58
ด้านการบริหารและดำเนินงาน		
* ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนอาหาร	12	100
* ลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง	11	92
* สนับสนุนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียน	10	83
* ลดอุบัติเหตุจากการไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้านของนักเรียน	11	92
การใช้งบประมาณของทางโรงเรียนอย่างคุ้มค่า	4	33
สร้างทุนหมุนเวียนในการจัดทำโครงการอาหารกลางวัน	-	-
สร้างความเสมอภาคในการรับประทานอาหารให้กับนักเรียน	5	42
ด้านอาหารและโภชนาการ		
* นักเรียนได้รับสารอาหารครบทั้ง 6 หมู่	11	92
* ลดจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ	11	92
* ความหลากหลายของรายการอาหาร	10	83
* ราคาของอาหาร	9	75
รสชาติของอาหาร	8	67
ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน		
* สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	12	100
* เติมนรายได้ให้กับชุมชน	10	83
* ชุมชนได้แบบอย่างที่ดีทางโภชนาการ	9	75

หมายเหตุ * หมายถึง คุณลักษณะมีความสำคัญตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งเกณฑ์การตัดสิน ความสำคัญพิจารณาจากความถี่ 9 คน จาก 12 คน หรือร้อยละ 75 ขึ้นไป ของ ผู้เข้าร่วมกลุ่มเห็นว่าสำคัญ

จากตารางที่ 19 คุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ 1) ด้านการศึกษา 2) ด้านการบริหารและดำเนินงาน 3) ด้านอาหารและโภชนาการ และ 4) ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ในด้านการศึกษามีคุณลักษณะที่มีความสำคัญตามเกณฑ์ที่กำหนด 5 ประเด็น ได้แก่ 1) นักเรียนนำความรู้ทางโภชนาการไปใช้ในชีวิตประจำวัน 2) สร้างสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร 3) นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา 4) สร้างจิตพิสัยในการทำงานให้กับนักเรียน และ 5) ส่งเสริมการเรียนรู้การลงแบบบูรณาการ

ในด้านการบริหารและดำเนินงาน มีคุณลักษณะที่มีความสำคัญตามเกณฑ์ที่กำหนด 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนอาหาร 2) ลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง 3) สนับสนุนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียน และ 4) ลดอุบัติเหตุจากการไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้านของนักเรียน

ในด้านอาหารและโภชนาการมีคุณลักษณะที่มีความสำคัญตามเกณฑ์ที่กำหนด 4 ประเด็น ได้แก่ 1) นักเรียนได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ 2) ลดจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ 3) ความหลากหลายของรายการอาหาร และ 4) ราคาของอาหาร

ในด้านความสัมพันธ์กับชุมชน มีคุณลักษณะที่มีความสำคัญตามเกณฑ์ที่กำหนด 3 ประเด็น ได้แก่ 1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน 2) เติมรายได้ให้กับชุมชน และ 3) ชุมชนได้แบบอย่างที่ดีทางโภชนาการ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์อรรถประโยชน์และจัดลำดับความสำคัญของโครงการอาหารกลางวัน

การวิเคราะห์อรรถประโยชน์และจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์อรรถประโยชน์ 2) การจัดลำดับความสำคัญของรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

3.1 การวิเคราะห์อรรถประโยชน์ของโครงการอาหารกลางวัน

การวิเคราะห์อรรถประโยชน์ของโครงการอาหารกลางวัน ดำเนินการใน 2 ส่วนคือ 1) โดยภาพรวมของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 2) ในโรงเรียนประถมศึกษา

1. การวิเคราะห์อรรถประโยชน์ของโครงการอาหารกลางวันโดยภาพรวมของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ ครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวันของแต่ละโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเนินสง่า จำนวน 12 คน

การวิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันโดยภาพรวมของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เป็นน้ำหนักโดยเฉลี่ยที่ได้จากครูหัวหน้าโครงการอาหารกลางวันทั้ง 12 คน (ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มมาจากโรงเรียนทั้งหมด 17 โรงเรียน)

จากการวิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะโดยภาพรวมของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ พบว่าน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักด้านโภชนาการมีค่ามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการศึกษา ด้านการบริหารและดำเนินงาน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ 30.41, 27.92, 25.00, และ 16.67 ตามลำดับ นอกจากนี้พบว่า น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะรองที่มีค่ามากที่สุดคือ นักเรียนได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่ รองลงมาคือ ลดจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ และนักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยมีค่าน้ำหนักความสำคัญเท่ากับ 10.29, 9.08, และ 8.42 ตามลำดับ ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ ปรากฏในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน
ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

คุณลักษณะหลัก/คุณลักษณะรอง	น้ำหนักความสำคัญ (%)
1. ด้านการศึกษา	27.92
1.1 นักเรียนนำความรู้ทางโภชนาการไปใช้ในชีวิตประจำวัน	5.96
1.2 สร้างนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร	5.56
1.3 นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	8.42
1.4 สร้างจิตพิสัยในการทำงานให้กับนักเรียน	4.33
1.5 ส่งเสริมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ	3.65
2. ด้านการบริหารและดำเนินงาน	25.00
2.1 ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนอาหาร	7.81
2.2 ลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง	5.90
2.3 สนับสนุนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียน	5.58
2.4 ลดอุบัติเหตุจากการไม่รับประทานอาหารกลางวันที่บ้าน ของนักเรียน	5.71
3. ด้านอาหารและโภชนาการ	30.41
3.1 นักเรียนได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่	10.29
3.2 ลดจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ	9.08
3.3 ความหลากหลายของรายการอาหาร	5.46
3.4 ราคาของอาหาร	5.58
4. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	16.67
4.1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	6.25
4.2 เติมนรายได้ให้กับชุมชน	5.46
4.3 ชุมชนได้แบบอย่างที่ดีทางโภชนาการ	4.96
รวม	100.00

การวิเคราะห์อรรถประโยชน์ของโครงการอาหารกลางวัน

การวิเคราะห์อรรถประโยชน์ของโครงการอาหารกลางวันโดยภาพรวมของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ดำเนินการโดยนำค่าน้ำหนักความสำคัญเฉลี่ยของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันมาประมวลผลร่วมกับค่าความน่าจะเป็นที่จะได้รับประโยชน์สูงสุดจากโครงการอาหารกลางวันในแต่ละรูปแบบ (เฉลี่ยจากผู้เข้าร่วมกลุ่ม) ปรากฏรายละเอียดดังตารางที่ 21

จากตารางที่ 21 การวิเคราะห์อรรถประโยชน์ของโครงการอาหารกลางวันโดยภาพรวมของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพบว่า โครงการอาหารกลางวันที่มีค่าอรรถประโยชน์รวมสูงสุดคือ โครงการอาหารกลางวันแบบโรงเรียนจัดบริการเอง รองลงมาคือ แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบการอาหารโดยการกำกับของโรงเรียน แบบครัวกลาง แบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย และแบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน โดยมีค่าอรรถประโยชน์รวมเท่ากับ 84.15, 55.54, 46.21, 39.02 และ 37.45 ตามลำดับ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 ผลการวิเคราะห์อรรถประโยชน์ของโครงการอาหารกลางวันโดยภาพรวมของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

คุณลักษณะหลัก/คุณลักษณะรอง	น้ำหนัก	รูปแบบการจัดโครงการอาหารกลางวัน									
		ครัวกลาง		โรงเรียนจัด		โรงเรียนจัดจ้างผู้		ให้พ่อค้าแม่ค้า		ให้นักเรียนนำ	
		บริการเอง		ประกอบอาหาร		เข้ามาขาย		อาหารมาจากบ้าน			
		ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น
		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก
1. ด้านการศึกษา (27.92)											
1.1 นักเรียนนำความรู้ทางโภชนาการไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน	5.96	.32	1.91	.69	4.11	.54	3.22	.37	2.21	.34	2.03
1.2 สร้างทัศนคติในการรับประทานอาหาร	5.56	.38	2.11	.61	3.39	.55	3.06	.37	2.06	.36	2.00
1.3 นักเรียนมีทัศนคติทางด้านการร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	8.42	.46	3.87	.62	5.22	.58	4.88	.42	3.54	.38	3.20
1.4 สร้างจิตพิสัยในการทำงานให้กับนักเรียน	4.33	.33	1.43	.64	2.77	.53	2.29	.39	1.69	.35	1.52
1.5 ส่งเสริมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ	3.65	.20	0.73	.68	2.48	.20	0.73	.11	0.40	.14	0.51
2. ด้านการบริหารและดำเนินงาน (25.00)											
2.1 ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนอาหาร	7.81	.57	4.45	.63	4.92	.56	4.37	.33	2.58	.32	2.50
2.2 ลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง	5.9	.63	3.13	.59	3.48	.62	3.07	.30	1.77	.33	1.95
2.3 สนับสนุนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียน	5.58	.34	1.90	.63	3.52	.50	2.79	.31	1.73	.30	1.67
2.4 ลดอุบัติเหตุจากการไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้านของนักเรียน	5.71	.54	3.08	.57	3.25	.55	3.14	.43	2.46	.48	2.74

ตารางที่ 21 (ต่อ)

คุณลักษณะหลัก/คุณลักษณะรอง	น้ำหนัก	รูปแบบการจัดโครงการอาหารกลางวัน									
		ครัวกลาง		โรงเรียนจัด		โรงเรียนจัดจ้างผู้		ให้พ่อค้าแม่ค้า		ให้นักเรียนนำ	
		บริการเอง		ประกอบอาหารฯ		เข้ามาขาย		อาหารมาจากบ้าน			
		ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น	ความน่า จะเป็น
		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
		น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก	น้ำหนัก
3. ด้านอาหารและโภชนาการ (30.41)											
3.1 นักเรียนได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่	10.29	.63	6.48	.70	7.20	.60	6.17	.45	4.63	.40	4.12
3.2 ลดจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ	9.08	.60	5.45	.70	6.36	.62	5.63	.46	4.18	.46	4.18
3.3 ความหลากหลายของรายการอาหาร	5.46	.52	2.84	.63	3.44	.64	3.49	.53	2.89	.43	2.35
3.4 ราคาของอาหาร	5.58	.49	2.73	.58	3.24	.59	3.29	.41	2.29	.38	2.12
4. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน (16.67)											
4.1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	6.25	.43	2.69	.67	4.19	.62	3.88	.40	2.60	.40	2.50
4.2 เติรมรายได้อีกให้ชุมชน	5.46	.37	2.02	.66	3.60	.53	2.89	.38	2.07	.38	2.07
4.3 ชุมชนได้แบบอย่างที่ดีทางโภชนาการ	4.96	.28	1.39	.60	2.98	.53	2.63	.41	2.03	.41	2.03
รวม	100.00		46.21		64.15		55.54		39.02		37.48
ลำดับที่			3		1		2		4		5

2 การวิเคราะห์หรือรุดประโยชน์ของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล คือ คณะกรรมการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเนินสง่า จำนวน 8 โรงเรียน ซึ่งสภาพทั่วไปของโรงเรียนที่เข้าร่วมกระบวนการกลุ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลมีลักษณะดังต่อไปนี้

โรงเรียนขนาดใหญ่

โรงเรียนที่ 1 เป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนในระดับชั้นเด็กเล็กถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งอยู่ติดกับชุมชน ในชุมชนมีตลาดขายอาหารสด-แห้งทั้งในช่วงเช้าและช่วงบ่าย เส้นทางคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้กันสะดวกสบาย ระยะทางจากโรงเรียนถึงตัวอำเภอประมาณ 4 กิโลเมตร มีจำนวนครูน้อยกว่าเกณฑ์ที่ สปช. กำหนด งบประมาณที่ใช้ในโครงการอาหารกลางวันได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและเงินบริจาคของผู้ปกครองนักเรียน จำนวนนักเรียนยากจนขาดแคลนอาหารคิดเป็นร้อยละ 18 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการคิดเป็นร้อยละ 12 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โรงเรียนมีโรงครัวสำหรับประกอบอาหารแยกเป็นเอกเทศจากอาคารอื่น นักเรียนใช้อาคารเรียนเป็นสถานที่ในการรับประทานอาหารกลางวัน โรงเรียนมีแหล่งน้ำดื่มน้ำใช้เพียงพอ อาหารสด-แห้งที่นำมาประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนได้มาจากการซื้อที่ตลาดในชุมชนซึ่งอยู่ห่างจากโรงเรียนเป็นระยะทางประมาณ 500 เมตร

โรงเรียนที่ 2 เป็นโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนในระดับชั้นเด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่กลางชุมชน ในชุมชนมีตลาดขายอาหารสด-แห้งทั้งในช่วงเช้า เส้นทางคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้กันสะดวกสบาย ระยะทางจากโรงเรียนถึงตัวอำเภอประมาณ 1.5 กิโลเมตร มีจำนวนครูมากกว่าเกณฑ์ที่ สปช. กำหนดงบประมาณที่ใช้ในโครงการอาหารกลางวันได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เงินบริจาคของผู้ปกครองนักเรียน และโรงเรียนจัดหาเอง จำนวนนักเรียนยากจนขาดแคลนอาหารคิดเป็นร้อยละ 42 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการคิดเป็นร้อยละ 30 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โรงเรียนใช้อาคารอเนกประสงค์เป็นสถานที่ประกอบอาหารและให้นักเรียนรับประทานอาหารกลางวัน โรงเรียนมีแหล่งน้ำดื่มน้ำใช้ไม่เพียงพอ อาหารสด - แห้งที่นำมาประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนส่วนใหญ่ได้มาจากการซื้อที่ตลาดในชุมชนซึ่งอยู่ติดกับโรงเรียน และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตรของโรงเรียนและจากการบริจาค

โรงเรียนขนาดกลาง

โรงเรียนที่ 1 เป็นโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนในระดับชั้นเด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 8 ตั้งอยู่ในชุมชนตัวอำเภอ ในชุมชนมีตลาดขายอาหารสด-แห้งทั้งในช่วงเช้าและช่วงบ่าย เส้นทางคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้กันสะดวกสบาย ระยะทางจากโรงเรียนถึงตัวอำเภอประมาณ 1.5 กิโลเมตร มีจำนวนครูอยู่ในเกณฑ์ที่ สปช. กำหนดงบประมาณที่ใช้ในโครงการอาหารกลางวันได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและเงินบริจาคของผู้ปกครองนักเรียน จำนวนนักเรียนยากจนขาดแคลนอาหารคิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการคิดเป็นร้อยละ 16 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โรงเรียนมีโรงครัวสำหรับประกอบอาหารแยกเป็นเอกเทศจากอาคารอื่น นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันในอาคารเอนกประสงค์ โรงเรียนมีแหล่งน้ำดื่มน้ำใช้เพียงพอ อาหารสด-แห้งที่นำมาประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนได้มาจากการซื้อที่ตลาดในชุมชนซึ่งอยู่ห่างจากโรงเรียนเป็นระยะทางประมาณ 100 เมตร

โรงเรียนที่ 2 เป็นโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนในระดับชั้นเด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 8 ตั้งอยู่ติดกับชุมชน ระยะทางจากโรงเรียนถึงตัวอำเภอประมาณ 16 กิโลเมตร เส้นทางคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้กันสะดวกสบาย มีตลาดเล็ก ๆ ที่มีพ่อค้าแม่ค้าประมาณ 5 ราย ขายอาหารสด-แห้งในช่วงเช้า มีโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง 1 โรง และโรงเรียนประถมศึกษาขนาดกลาง 1 โรง ตั้งอยู่ใกล้กันในระยะห่างประมาณ 1 กิโลเมตร มีจำนวนครูน้อยกว่าเกณฑ์ที่ สปช. กำหนด งบประมาณที่ใช้ในโครงการอาหารกลางวันได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จำนวนนักเรียนยากจนขาดแคลนอาหารคิดเป็นร้อยละ 36 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการคิดเป็นร้อยละ 20 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โรงเรียนมีโรงครัวสำหรับประกอบอาหารแยกเป็นเอกเทศจากอาคารอื่น นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันในอาคารเอนกประสงค์ โรงเรียนมีแหล่งน้ำดื่มน้ำใช้เพียงพอ อาหารสด-แห้งที่นำมาประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนได้มาจากการซื้อที่ตลาดในชุมชนซึ่งอยู่ห่างจากโรงเรียนเป็นระยะทางประมาณ 100 เมตร

โรงเรียนขนาดเล็ก

โรงเรียนที่ 1 เป็นโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษาเปิดสอนในระดับชั้นเด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 8 ตั้งอยู่ติดกับชุมชน ในชุมชนไม่มีตลาดขายอาหารสด-แห้ง มีเพียงร้านค้าขายอาหารสด-แห้ง 3 ร้าน ในชุมชนมีโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ 1 โรง ตั้งอยู่ใกล้กันเป็นระยะทางประมาณ 1.2 กิโลเมตร เส้นทางคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้กัน

สะดวกสบาย ระยะทางจากโรงเรียนถึงตัวอำเภอประมาณ 6 กิโลเมตร มีจำนวนครูอยู่ในเกณฑ์ที่ สปช. กำหนด งบประมาณที่ใช้ในโครงการอาหารกลางวันได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติและเงินบริจาคของผู้ปกครองนักเรียน จำนวนนักเรียนยากจนขาดแคลนอาหารคิดเป็นร้อยละ 8 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการคิดเป็นร้อยละ 16 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โรงเรียนใช้อาคารเอนกประสงค์เป็นสถานที่ในการประกอบอาหารและให้นักเรียนรับประทานอาหารกลางวัน โรงเรียนมีแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอ อาหารสดแห้งที่นำมาประกอบอาหารกลางวันให้นักเรียนได้มาจากการซื้อที่ตลาดในชุมชนอื่น ซึ่งอยู่ห่างจากโรงเรียนเป็นระยะทางประมาณ 1.2 กิโลเมตร

โรงเรียนที่ 2 เป็นโรงเรียนไม่ขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดสอนในระดับชั้นเด็กเล็กถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งอยู่ติดชุมชน ในชุมชนไม่มีตลาดซื้อขายอาหาร แต่ในช่วงเช้าทุกวันจะมีพ่อค้าแม่ค้าจากชุมชนอื่นนำอาหารสด-แห้งใส่รถกระบะมาขาย เส้นทางคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้กันเป็นดินลูกรังรถยนต์แล่นไม่สะดวก ระยะทางจากโรงเรียนถึงตัวอำเภอประมาณ 10 กิโลเมตร มีจำนวนครูอยู่ในเกณฑ์ที่ สปช. กำหนด งบประมาณที่ใช้ในโครงการอาหารกลางวันได้รับจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเงินบริจาคของผู้ปกครองนักเรียน จำนวนนักเรียนยากจนขาดแคลนอาหารคิดเป็นร้อยละ 26 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการคิดเป็นร้อยละ 27 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด โรงเรียนใช้อาคารเอนกประสงค์เป็นสถานที่ประกอบอาหาร นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันในอาคารเรียน โรงเรียนมีแหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้เพียงพอ โรงเรียนซื้ออาหารสด-แห้งจากพ่อค้า โดยให้พ่อค้าที่นำมาส่งที่โรงเรียนในช่วงเช้า

การวิเคราะห์หรือรุดประโยชน์และจัดลำดับความสำคัญของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อต้องการเปรียบเทียบอรรถประโยชน์ของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์นำเสนอได้ดังนี้

การวิเคราะห์น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวัน

น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นน้ำหนักความสำคัญที่ได้จากการหาค่าเฉลี่ยจากคณะกรรมการโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีรายละเอียดแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 นำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

คุณลักษณะหลัก/คุณลักษณะรอง	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
	ร.ร.ที่1	ร.ร.ที่2	ร.ร.ที่1	ร.ร.ที่2	ร.ร.ที่1	ร.ร.ที่2
1. ด้านการศึกษา	23.89	22.86	26.43	26.66	23.16	28.00
1.1 นักเรียนนำความรู้ทางโภชนาการไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	6.47	5.36	5.53	6.96	4.99	6.20
1.2 สร้างทัศนียภาพที่ดีในการรับประทานอาหาร	6.28	5.21	4.34	5.58	4.78	6.50
1.3 นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	5.59	4.61	7.73	5.83	5.31	7.10
1.4 สร้างจิตพิสัยในการทำงานให้กับนักเรียน	3.09	4.07	4.04	3.71	4.71	4.10
1.5 ส่งเสริมการเรียนรู้การสอนแบบบูรณาการ	2.46	3.61	4.79	4.58	3.37	4.10
2. ด้านการบริหารและดำเนินงาน	23.89	20.00	32.14	20.00	27.51	22.00
2.1 ช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนอาหาร	8.08	6.82	9.57	6.84	7.06	7.00
2.2 ลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง	5.92	4.79	6.86	5.33	5.38	6.00
2.3 สนับสนุนการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียน	4.50	4.18	8.50	3.83	8.69	4.60
2.4 ลดอุบัติเหตุจากการไปรับประทานอาหารกลางวันที่บ้านของนักเรียน	5.39	4.21	7.21	4.00	6.38	4.40
3. ด้านอาหารและโภชนาการ	41.11	37.14	23.57	34.17	32.16	32.00
3.1 นักเรียนได้รับสารอาหารครบทั้ง 5 หมู่	16.22	13.53	8.83	13.17	13.38	11.20
3.2 ลดจำนวนนักเรียนที่มีภาวะทุพโภชนาการ	10.89	11.68	6.07	10.08	8.41	8.40
3.3 ความหลากหลายของรายการอาหาร	6.72	5.82	3.79	5.63	4.97	7.10
3.4 ราคาของอาหาร	7.28	6.11	4.78	5.29	5.40	5.30
4. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน	11.11	20.00	17.86	19.17	17.17	18.00
4.1 สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	4.43	7.43	6.50	6.83	6.33	7.60
4.2 เสิร์มรายได้ให้กับชุมชน	2.49	5.21	3.50	6.21	4.31	5.30
4.3 ชุมชนได้แบบอย่างที่ดีทางโภชนาการ	4.19	7.36	7.86	6.13	6.53	5.10

คะแนนเต็ม 100%

จากตารางที่ 22 จะเห็นว่าน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันในแต่ละโรงเรียนมีค่าแตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบพบว่าน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักด้านการศึกษามีค่ามากที่สุดโรงเรียนขนาดกลาง รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดเล็ก และในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.64, 26.38, และ 23.43 ตามลำดับ

น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักด้านการบริหารและดำเนินการมีค่ามากที่สุดโรงเรียนขนาดกลาง รองลงมาคือโรงเรียนขนาดเล็ก และในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 26.64, 26.00, และ 22.19 ตามลำดับ

น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักด้านอาหารและโภชนาการมีค่ามากที่สุดโรงเรียนขนาดใหญ่ รองลงมาคือ ในโรงเรียนขนาดเล็ก และในโรงเรียนขนาดกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 39.38, 32.09, และ 28.46 ตามลำดับ

น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักด้านความสัมพันธ์กับชุมชนมีค่ามากที่สุดโรงเรียนขนาดกลาง รองลงมาคือ ในโรงเรียนขนาดเล็ก และในโรงเรียนขนาดใหญ่ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.46, 17.66, และ 15.00 ตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่อเปรียบเทียบค่าน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักทั้ง 4 ด้านของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า โดยส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักด้านอาหารและโภชนาการมีค่ามากที่สุด รองลงมาคือน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักด้านการศึกษา น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักด้านการบริหารและดำเนินงาน และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ตามลำดับ ยกเว้นในโรงเรียนขนาดกลาง เท่านั้นที่น้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักด้านการศึกษากับน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะหลักด้านการบริหารและดำเนินงานมีค่าเท่ากัน

การวิเคราะห์อรรถประโยชน์ของโครงการอาหารกลางวัน

เมื่อนำค่าน้ำหนักความสำคัญของคุณลักษณะที่ใช้ในการเลือกรูปแบบโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา มาประมวลผลร่วมกับค่าความน่าที่จะได้รับประโยชน์สูงสุดจากโครงการอาหารกลางวันในแต่ละรูปแบบ ปรากฏอรรถประโยชน์รวมดังตารางที่ 23 (ตารางแสดงผลการคำนวณปรากฏในภาคผนวก)

ตารางที่ 23 อรรถประโยชน์รวมของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

รูปแบบโครงการอาหารกลางวัน	โรงเรียนขนาดใหญ่				โรงเรียนขนาดกลาง				โรงเรียนขนาดเล็ก			
	ร.ร.ที่ 1	ลำดับที่	ร.ร.ที่ 2	ลำดับที่	ร.ร.ที่ 1	ลำดับที่	ร.ร.ที่ 2	ลำดับที่	ร.ร.ที่ 1	ลำดับที่	ร.ร.ที่ 2	ลำดับที่
แบบครัวกลาง	46.77	3	53.29	3	45.46	5	39.65	2	52.95	2	46.94	3
แบบโรงเรียนจัดบริการเอง	58.25	2	60.75	1	65.37	1	61.30	1	66.83	1	62.26	1
แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบการอาหารฯ	72.05	1	55.42	2	61.42	2	36.50	3	52.90	3	56.53	2
แบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย	36.61	5	43.61	4	46.77	3	20.37	5	43.90	5	39.15	4
แบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน	37.53	4	39.87	5	46.36	4	23.20	4	46.04	4	38.14	5

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 23 จะเห็นได้ว่าอรรถประโยชน์รวมของโครงการอาหารกลางวันแต่ละรูปแบบมีค่าแตกต่างกันในแต่ละโรงเรียน กล่าวคือ โรงเรียนที่ 1 ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ปรากฏว่า โครงการอาหารกลางวันที่มีค่าอรรถประโยชน์สูงสุดคือ แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบอาหารโดยการกำกับของโรงเรียน รองลงมาคือ แบบโรงเรียนจัดบริการเอง แบบครัวกลาง แบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน และแบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย โดยมีค่าอรรถประโยชน์เท่ากับ 72.05, 58.25, 46.77, 37.53 และ 36.61 ตามลำดับ

โรงเรียนที่ 2 ในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ปรากฏว่า โครงการอาหารกลางวันที่มีค่าอรรถประโยชน์สูงสุดคือ แบบโรงเรียนจัดบริการเอง รองลงมาคือ แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบอาหารโดยการกำกับของโรงเรียน แบบครัวกลาง แบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย และแบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน โดยมีค่าอรรถประโยชน์เท่ากับ 60.75, 55.42, 53.29, 43.61 และ 39.87 ตามลำดับ

โรงเรียนที่ 1 ในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางปรากฏว่า โครงการอาหารกลางวันที่มีค่าอรรถประโยชน์สูงสุดคือ แบบโรงเรียนจัดบริการเอง รองลงมาคือ แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบอาหารโดยการกำกับของโรงเรียน แบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย แบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน และแบบครัวกลาง โดยมีค่าอรรถประโยชน์เท่ากับ 65.37, 61.42, 45.77, 46.36 และ 45.46 ตามลำดับ

โรงเรียนที่ 2 ในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางปรากฏว่า โครงการอาหารกลางวันที่มีค่าอรรถประโยชน์สูงสุดคือ แบบโรงเรียนจัดบริการเอง รองลงมาคือ แบบครัวกลาง แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบอาหารโดยการกำกับของโรงเรียน แบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน และแบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย โดยมีค่าอรรถประโยชน์เท่ากับ 61.30, 39.65, 36.50, 23.20 และ 20.37 ตามลำดับ

โรงเรียนที่ 1 ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กปรากฏว่า โครงการอาหารกลางวันที่มีค่าอรรถประโยชน์สูงสุดคือ แบบโรงเรียนจัดบริการเอง รองลงมาคือ แบบครัวกลาง แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบอาหารโดยการกำกับของโรงเรียน แบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน และแบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย โดยมีค่าอรรถประโยชน์เท่ากับ 66.83, 52.92, 52.90, 46.04 และ 43.90 ตามลำดับ

โรงเรียนที่ 2 ในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กปรากฏว่า โครงการอาหารกลางวันที่มีค่าอรรถประโยชน์สูงสุดคือ แบบโรงเรียนจัดบริการเอง รองลงมาคือ แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบอาหารโดยการกำกับของโรงเรียน แบบครัวกลาง แบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย และแบบให้

นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน โดยมีค่าอรรถประโยชน์เท่ากับ 60.75, 55.42, 53.29, 43.61 และ 39.87 ตามลำดับ

3.2 การจัดลำดับความสำคัญของโครงการอาหารกลางวัน

เมื่อทำการวิเคราะห์อรรถประโยชน์รวมของโครงการอาหารกลางวันโดยภาพรวมของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอและในโรงเรียนประถมศึกษาแล้ว สามารถสรุปลำดับความสำคัญของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา โดยพิจารณาจากค่าอรรถประโยชน์รวม ได้ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ลำดับความสำคัญของโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา

รูปแบบโครงการอาหารกลางวัน	ภาพรวม ของ สพอ.	โรงเรียนขนาดใหญ่		โรงเรียนขนาดกลาง		โรงเรียนขนาดเล็ก	
		ร.ร.ที่ 1	ร.ร.ที่ 2	ร.ร.ที่ 1	ร.ร.ที่ 2	ร.ร.ที่ 1	ร.ร.ที่ 2
		3	3	3	5	2	2
แบบโรงเรียนจัดบริการเอง	1	2	1	1	1	1	1
แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบอาหาร	2	1	2	2	3	3	2
แบบให้พ่อค้าแม่ค้าเข้ามาขาย	4	5	4	3	5	5	4
แบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน	5	4	5	4	4	4	5

จากตารางที่ 24 เมื่อพิจารณาลำดับการเลือกจัดโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนขนาดใหญ่ พบว่าทั้งสองโรงเรียนให้ผลการจัดลำดับแตกต่างกัน คือ รูปแบบโครงการอาหารกลางวันแบบโรงเรียนจัดจ้างผู้ประกอบอาหารโดยการกำกับของโรงเรียนได้รับการพิจารณาเลือกจัดเป็นลำดับที่ 1 ในโรงเรียนที่ 1 ส่วนในโรงเรียนที่ 2 พบว่ารูปแบบโครงการอาหารกลางวันได้รับการพิจารณาเลือกจัดเป็นลำดับที่ 1 คือ แบบโรงเรียนจัดบริการเอง

เมื่อพิจารณาลำดับการเลือกจัดโครงการอาหารกลางวันทั้งในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าทุกโรงเรียนให้ผลสอดคล้องกัน คือ รูปแบบโครงการอาหารกลางวันแบบโรงเรียนจัดบริการเองได้รับการพิจารณาเลือกจัดเป็นลำดับที่ 1

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาลำดับความสำคัญของรูปแบบโครงการอาหารกลางวันจากทุกโรงเรียนแล้วปรากฏว่า ส่วนใหญ่ให้ผลสอดคล้องกับภาพรวมของสำนักงานการประถมศึกษา

อำเภอ ซึ่งพบว่าโครงการอาหารกลางวันแบบโรงเรียนจัดบริการเองมีความสำคัญและให้ค่า
 อรรถประโยชน์รวม (aggregate utility) มากที่สุด (64.15) รองลงมาคือ แบบโรงเรียนจัดจ้างผู้
 ประกอบอาหารโดยการกำกับของโรงเรียน (55.54) แบบครัวกลาง (46.21) แบบให้พ่อค้าแม่ค้า
 เข้ามาขาย (39.02) และแบบให้นักเรียนนำอาหารมาจากบ้าน (37.48) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การตรวจสอบผลการประยุกต์ใช้เทคนิคเอ็มเอยูที (MAUT)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยตรวจสอบผลของการประยุกต์ใช้เทคนิคเอ็มเอยูที โดยพิจารณา
 จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการใช้เทคนิคเอ็มเอยูทีจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ ซึ่ง
 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์ คือ ผู้เข้าร่วมกลุ่มการจัดลำดับความสำคัญ
 ของโครงการอาหารกลางวันโดยใช้เทคนิคเอ็มเอยูที จำนวน 48 คน นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างที่ให้
 ข้อมูลในการสัมภาษณ์ยังประกอบด้วยผู้สังเกตการณ์จำนวน 7 ท่าน ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ที่รับ
 ผิดชอบโครงการอาหารกลางวันของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเนินสง่า จำนวน 1 ท่าน
 และกรรมการศึกษาโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 1 ท่าน ข้อมูลที่วิเคราะห์จากแบบ
 สอบถามผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติ ด้านผลการตัดสินใจ และความพึง
 พอใจต่อการใช้ ส่วนข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นความเรียง
 ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏดังตารางที่ 26

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ความคิดเห็นต่อการใช้เทคนิคเอ็มเอยูที

ข้อความ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. เทคนิคเอ็มเอยูทีมีความง่ายในการปฏิบัติ	3.62	.70	มาก
2. เทคนิคเอ็มเอยูทีมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง	4.06	.70	มาก
3. เทคนิคเอ็มเอยูทีสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจในทางการศึกษาได้	4.19	.73	มาก
4. ระยะเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกตามเทคนิคเอ็มเอยูทีมีความเหมาะสม	3.88	.76	มาก
5. รูปแบบโครงการอาหารกลางวันที่ได้จากการตัดสินใจตามเทคนิคเอ็มเอยูที ตรงตามความรู้สึก	4.17	.69	มาก
6. รูปแบบโครงการอาหารกลางวันที่ได้จากการตัดสินใจตามเทคนิคเอ็มเอยูทีสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	3.98	.79	มาก
7. ผลการตัดสินใจที่ได้ตามเทคนิคเอ็มเอยูทีมีความแน่นอนและชัดเจน	3.96	.71	มาก
8. ผลการตัดสินใจที่ได้ตามเทคนิคเอ็มเอยูทีเป็นผลการตัดสินใจที่หลีกเลี่ยงความมีอคติ	4.27	.76	มาก
9. ความรู้สึกชอบวิธีการตามเทคนิคเอ็มเอยูที	4.25	.73	มาก
10. เทคนิคเอ็มเอยูทีช่วยขจัดข้อโต้แย้งในการตัดสินใจของที่ประชุม	4.42	.68	มาก
11. เทคนิคเอ็มเอยูทีสามารถเข้าใจได้ง่าย	4.00	.74	มาก
12. หลักการตัดสินใจเลือกตามเทคนิคเอ็มเอยูทีมีความเป็นประชาธิปไตย	4.52	.68	มากที่สุด

จากตารางที่ 26 ในด้านการปฏิบัติ ผู้เข้าร่วมกลุ่มมีความเห็นว่า เทคนิคเอ็มเอยูทีมีความง่ายในการปฏิบัติ มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับปัญหาอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจในทางการศึกษาได้ และระยะเวลาที่ใช้ในการตัดสินใจเลือกตามเทคนิคเอ็มเอยูที (1 ชั่วโมง 45 นาที) มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62, 4.06, 4.19 และ 3.88 ตามลำดับ

ด้านผลการตัดสินใจ ผู้เข้าร่วมกลุ่มมีความเห็นว่า รูปแบบโครงการอาหารกลางวันที่ได้จากการตัดสินใจตามเทคนิคเอ็มเอยูทีตรงตามความรู้สึก สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง มีความแน่นอนชัดเจน และเป็นผลการตัดสินใจที่หลีกเลี่ยงความมีอคติ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17, 3.98, 3.96, และ 4.27 ตามลำดับ

ด้านความพึงพอใจต่อการใช้ ผู้เข้าร่วมกลุ่มมีความเห็นว่า รู้สึกชอบวิธีการตามเทคนิคเอ็มเอยูที เทคนิคเอ็มเอยูทีช่วยขจัดข้อโต้แย้งในการตัดสินใจของที่ประชุม เทคนิคเอ็มเอยูที

สามารถเข้าใจได้ง่าย อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.26, 4.42, และ 4.00 ตามลำดับ ส่วนหลักการตัดสินใจทางเลือกตามเทคนิคเอ็มเอชยูที่ ผู้เข้าร่วมกลุ่มมีความเห็นว่ามีค่าความเห็นว่าเป็นประชาธิปไตยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับความเห็นต่อผลการตัดสินใจที่ได้จากเทคนิคเอ็มเอชยูที่สรุปเป็นประเด็นได้ดังนี้

1. ผลการตัดสินใจได้เป็นที่ยอมรับของทุกคน เนื่องจากมีขั้นตอนดำเนินการตัดสินใจที่มีแบบแผนชัดเจนทุกคนที่ร่วมตัดสินใจสามารถเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ได้ง่าย และเป็นการตัดสินใจที่ได้จากการพิจารณาของกลุ่ม

2. ผลการตัดสินใจได้สะท้อนให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานของคณะผู้ตัดสินใจทางเลือก เนื่องจากในการตัดสินใจมีคุณลักษณะที่ใช้ในการพิจารณาทางเลือกเป็นแนวทางในการตัดสินใจ

3. ผลการตัดสินใจช่วยลดความขัดแย้งในกลุ่มของผู้ตัดสินใจ เนื่องจากทุกคนได้แสดงความคิดเห็นโดยการเขียนเป็นส่วนใหญ่

4. ผลการตัดสินใจได้มีความแน่นอนชัดเจน เนื่องจากมีค่าอรรถประโยชน์เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ